

МАТЕМАТИЧКА АКАДЕМИЈА

Додатна настава и припреме за такмичења из физике

8. разред

ДОПЛЕРОВ ЕФЕКАТ

- Локомотива се креће брзином 108 km/h и еmitује звучни сигнал трајања 5 s . Брзина звука је 340 m/s . Колику дужину сигнала региструје непокретни посматрач: а) коме се локомотива приближава; б) од кога се локомотива удаљава?
- Авто се креће по правом путу брзином 54 km/h . За њим јури полицијски ауто брзином 72 km/h , са укљученом сиреном која испушта звук фреквенције 750 Hz . Колику фреквенцију чује возач првог аута ако је брзина звука у ваздуху 340 m/s ?
- Којом брзином треба да прелети авион непосредно изнад посматрача који мирује да би овај чуо звук три пута веће фреквенције при приближавању него при удаљавању? Брзина звука у ваздуху је 340 m/s .
- Маша се игра са кучетом. У неком тренутку куче непрекидно цвилећи потрчи ка керуши, која му креће у сусрет после $\Delta t_1 = 1 \text{ s}$ од поласка кучета, брзином $v_2 = 5 \text{ m/s}$. Фреквенција звука коју еmitује куче износи $\nu_0 = 500 \text{ Hz}$, док керуша чује звук фреквенције $\nu = 510 \text{ Hz}$. Маша после $\Delta t_2 = 2 \text{ s}$ од поласка кучета креће за њим брзином v_M и стиже до керуше у истом тренутку као и куче. Ако је почетно растојање кучета и Маше од керуше $l = 50 \text{ m}$, одредити а) брзину кучета v_1 , б) време t које је трчало куче до сусрета са керушом, в) Машину брзину v_M и фреквенцију звука ν_M који чује Маша током трчања. Сматрати да су се пси и Маша кретали истом праволинијском путањом и да су Маша и куче кренули из исте тачке. Брзина звука у ваздуху је $v_z = 340 \text{ m/s}$.
- Извор звука који еmitује тон фреквенције $\nu_0 = 360 \text{ Hz}$ креће се ка непокретном пријемнику који прима звучне осцилације фреквенције $\nu_1 = 400 \text{ Hz}$. Температура ваздуха износи $t = 16^\circ\text{C}$. Одредити а) брзину кретања извора звука, б) фреквенцију звука коју би примао пријемник при истој брзини извора приликом његовог удаљавања, в) фреквенцију звука коју прима пријемник ако је извор непокретан а пријемник му се приближава. У сва три случаја брзине покретних објеката су исте. Брзина звука у ваздуху износи $u = 20\sqrt{T}$, где је T апсолутна температура (изражена у Келвинима).
- Слепи миш лети ка стени брзином 6 m/s и еmitује ултразвук фреквенције 45 kHz . Коју фреквенцију ће чути слепи миш ако се а) приближава и б) удаљава од стене? Брзина звука у ваздуху је 340 m/s .
- Два брода се крећу један другом у сусрет, истим брзинама 10 m/s . Са првог брода еmitује се ултразвучни сигнал фреквенције 50 kHz , који се одбија од другог и враћа на први брод. Одредити фреквенцију пријемног сигнала. Брзина звука у ваздуху износи 340 m/s .